

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

01-09-2020

Paragraaf ecologie
Energy Hub Waddinxveen

Ecologie

KADER

Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 14 februari 2019 bezocht door een ecooloog (MSc biologie) van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: vrijwel onbewolkt, circa 9°C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een terrein direct ten westen van de N457 en direct ten noorden van de Overslagweg in Waddinxveen. Het terrein bestaat uit enkele percelen met ruigte die van elkaar worden gescheiden door sloten met steile oevers. Aan de westzijde van het plangebied is daarnaast een half verhard pad aanwezig naar een windturbine. Bebouwing en opgaande beplanting ontbreekt in het plangebied. Het plangebied wordt aan de zuid- en oostzijde omgeven door de genoemde wegen. Ten noorden van het plangebied liggen percelen met verruigd grasland en ten westen van het plangebied ligt bedrijventerrein Distripark A12.

De ontwikkelingen bestaan uit de realisatie van een tankstation (Energy Hub) in het plangebied. Hierbij wordt vegetatie verwijderd, grond vergraven en worden delen van watergangen gedempt of vergraven.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Plangebied gezien vanaf het zuidwesten richting de N457 (14 februari 2019)

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFD) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFD - quickscanhulp.nl 13-02-2019 15:33:01) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen voornamelijk vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën. Daarnaast worden 2 reptielensoorten genoemd, te weten ringslang en hazelworm. Indien van toepassing worden deze soorten in onderstaande tekst behandeld.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFD wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt..

In het grasland is een ruigtevegetatie aanwezig die ten tijde van het veldbezoek grotendeels gemaaid was. Tijdens het veldbezoek zijn onder meer de plantensoorten bijvoet, vogelmuur, grote vossenstaart, kropbaar, speerdistel, kruldistel, gewone hoornbloem, grote brandnetel, rietgras en knopige duizendknoop aangetroffen. In de watergangen was een soortenarme vegetatie aanwezig met liesgras en heel plaatselijk riet. De aangetroffen soorten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermd plantensoorten zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Deze zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom ook niet in het plangebied verwacht.

Doordat bebouwing en opgaande beplanting ontbreekt, kunnen vleermuisverblijfplaatsen worden uitgesloten in het plangebied. Mogelijk vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Door de openheid van het plangebied en de aanwezige verlichting langs de N457 en de Overslagweg zijn soorten te verwachten die in onbeschutte en verlichte gebieden kunnen jagen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Doorgaande lineaire structuren, zoals vaarten, kanalen en bomenrijen ontbreken in het plangebied, zodat het plangebied naar verwachting geen onderdeel zal vormen van een belangrijke vliegroute van vleermuizen.

Binnen het plangebied kunnen enkele algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen, zoals de uit de omgeving bekende soorten veldmuis en huisspitsmuis (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de omgeving van het plangebied zijn ook enkele niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten bekend, te weten otter (0-1 kilometer), steenmarter en waterspitsmuis (1-5 kilometer) (Quickscanhulp.nl). Sporen van steenmarter en otter zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en de soorten worden door de geïsoleerde ligging van het plangebied tussen de A12, N457, Overslagweg en het bedrijventerrein hooguit zeer incidenteel als zwerver in het plangebied verwacht. Waterspitsmuis is aangewezen op schone, niet te voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde jaarrond aanwezige ruigtevegetatie op de oevers. Waterspitsmuis wordt niet in het plangebied verwacht, doordat de ruigte op de oevers van de watergangen grotendeels is gemaaid en door de voedselrijkdom van de watergangen. Ook andere niet-vrijgestelde soorten kunnen worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt biotoop.

Doordat bomen en bebouwing ontbreken, kunnen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen worden uitgesloten. Mogelijk vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van een soort als buizerd.

Mogelijk komen in het plangebied enkele watervogels en vogels van (riet)ruigte tot broeden, zoals wilde eend, meerkoet en rietgors. De nesten van de te verwachten soorten zijn uitsluitend tijdens het broedseizoen beschermd.

De watergangen in het plangebied vormen geschikt voortplantingswater voor algemene amfibieën, zoals de uit de directe omgeving bekende soorten gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander die zich kunnen voortplanten in watergangen in en om het plangebied. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de niet-vrijgestelde rugstreeppad (Quickscanhulp.nl). De sloten in en om het plangebied vormen niet of nauwelijks geschikt voortplantingswater voor rugstreeppad die is aangewezen op ondiepe, snel opwarmende en het liefst geïsoleerde wateren zonder vissen. Ook ontbreekt geschikt landbiotoop voor deze soort die is aangewezen op goed vergraafbare (zand)grond of opgeslagen materialen. Hooguit wordt incidenteel een zwervend exemplaar van deze soort binnen het plangebied verwacht. De pioniersoort rugstreeppad kan zich wel snel vestigen op zandige bouwterreinen, zeker als hier laagtes met plassen ontstaan.

Uit de wijdere omgeving (1-5 kilometer) van het plangebied is de grote modderkruiper bekend (Quickscanhulp.nl). Een deel van de watergangen in het plangebied is potentieel geschikt voor deze soort. Dit geldt met name voor de delen van de watergangen die beginnen te verlanden.

Uit de directe omgeving (0-1 kilometer) van het plangebied zijn twee reptielensoorten bekend, te weten hazelworm en ringslang. Voor hazelworm ontbreekt geschikt biotoop in het plangebied. Dit betreft vermoedelijk een foutieve vermelding van deze soort in de uitvoer van quickscanhulp.nl, aangezien de soort van nature niet voorkomt in de wijde omgeving van het plangebied. Broedhopen die geschikt zijn als voortplantingsplaats voor ringslang ontbreken in het plangebied. Ook ontbreekt geschikt overwinteringsbiotoop, zoals takkenhopen, houtsingels, struwelen of opgeslagen materialen. Hooguit is incidenteel een zwervend exemplaar van ringslang in het plangebied te verwachten, al is de kans daarop klein door de geïsoleerde ligging tussen de A12, N457, Overslagweg en het bedrijventerrein.

Beschermde soorten uit de soortgroepen ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en het ontbreken van geschikt leefgebied.

TOETSING

Bij uitvoering van het plan gaat mogelijk een klein onderdeel van het foerageergebied van buizerd en vleermuizen verloren. Voor de te verwachten soorten is in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger foerageergebied aanwezig in de directe omgeving van het plangebied en dan met name ten oosten van het plangebied. Als gevolg van de aanleg en het gebruik bij uitvoering van het plan gaat dan ook geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van buizerd en vleermuizen verloren. Negatieve effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen treden niet op. Wel verdient het aanbeveling om zowel tijdens de aanlegfase als de gebruiksfase gebruik te maken van verlichting met naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling naar de zij- en bovenkant veroorzaakt,

zodat vleermuizen delen van het plangebied kunnen blijven benutten als foerageergebied.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden vernietigd of verstoord. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te vernietigen of te verstoren. Om vernietiging van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen, dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen of dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden vastgesteld dat geen broedgevallen aanwezig zijn. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de plannen gaat geen voortplantingsbiotoop of landbiotoop van rugstreeppad verloren. Hooguit wordt de soort incidenteel als zwerver in het plangebied verwacht. Rugstreeppad is echter een pioniersoort die snel nieuw leefgebied kan koloniseren. De soort staat erom bekend dat hij zich graag vestigt op zandige bouwterreinen. Indien deze soort zich vestigt op een bouwplaats, kunnen de werkzaamheden stilgelegd worden. Daarom wordt geadviseerd om bij graafwerkzaamheden geen ondiepe plassen te laten ontstaan die kunnen dienen als voortplantingswater voor deze uit de omgeving van het plangebied bekende soort. Als alternatief kan een amfibieënscherm om de bouwplaats worden aangebracht.

Het is niet uitgesloten dat bij het vergraven en dempen van delen van de watergangen negatieve effecten op (leefgebied van) grote modderkruiper optreden. Daarom is nader onderzoek nodig om de aan- of afwezigheid van deze soort aan te tonen. Indien aanwezigheid van grote modderkruiper wordt aangetoond, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd.

Als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Zuid-Holland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig.

Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor de provincie Zuid-Holland vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op een afstand van ruim 7 kilometer van het dichtstbijzijnde in het kader van de Wnb beschermde gebied, te weten Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' ten oosten van het plangebied. Op circa 1,3 kilometer ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied, een ecologische verbindingszone.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de tussenliggende afstand en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen plan geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of het NNN te verwachten. Deze inventarisatie geeft daarom geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb en is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper noodzakelijk is. Indien aanwezigheid van grote modderkruiper wordt aangetoond, dienen te werkzaamheden te worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd.

Daarnaast komt uit het onderzoek naar voren dat rekening moet worden met maatregelen voor de volgende beschermde soort(groep)en:

- Bij de planning en uitvoering dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels (van half maart tot en met half juli).
- Om vestiging van rugstreeppad tijdens de aanlegfase te voorkomen wordt geadviseerd om te voorkomen dat geschikt leefgebied voor deze soort ontstaat met vergraafbare zandgrond en ondiepe wateren. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd om een amfibieënscherm om de bouwlocatie aan te brengen.
- Ook wordt in verband met foeragerende vleermuizen geadviseerd om tijdens de aanleg- en gebruiksfase verlichting in te zetten met naar

beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling richting de zij- en bovenkant veroorzaken.

- Tot slot wordt in het kader van de zorgplicht geadviseerd om de vegetatie in het plangebied tenminste enkele dagen voor aanvang van de aanlegwerkzaamheden kort af te maaien, zodat aanwezige algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren (waarvoor een vrijstelling geldt in Zuid-Holland) de kans krijgen om het terrein te verlaten.

Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Ruimte 2014.